

hočete živeti!“ Velikanska klošterska premoženja so zapadla cesarju, a ta jih ni porabil za sebe, ne, porabil jih je v prid ljudstva! Blagi duh blagega cesarja, neumrljivi kmečki prijatelj, — slava Tebi!

Ako pokažež puřanu rudeči robec, bode postal na glavi in vratu rudeč, kakor kuhan rak in skočil bo razkačen v tebe, imenuj mlademu svojemu vaškemu kaplanu ime cesarja Jožefa drugega in postal bode kaplanček bled, kakor stena. Čemu le neki? Zakaj sovražijo naši klerikalci tega svitlega cesarja, zakaj požirajo na debelo sline, ako kdo hvali in povzdiguje tega največjega kmečkega prijatelja, zakaj se srdijo nad tem cesarjem prvaški politični kavrani toliko, nad tem duševnim velikanom, največjim ljubiteljem ljudstva, ko pa vendar trdijo vsi prvaki, vsi farško dohtarski politiki, da so tudi prijatelji ljudstva?

Ubogo ljudstvo, goljufano ljudstvo!

Zakaj, glej, tem dohtarsko farškim prvakom ni za tvoj blagor, tem je le za vladu, kakor so jo imeli nekdanj, da, še celo do najnovejših časov. Pokazali ti smo, dragi kmet, kako se ti je godilo pod farškim žezlom, misliš, da bode dohtarsko farško vladanje boljše?

Za časa volitev si tem gospodom „dragi bratec“, „ljubi rojak“, stiskajo ti roke, prijazno se pogovarjajo s teboj, obljubujejo ti zvezde z nebes in to tako dolgo, dokler ne spolniš volilnega listeka po njihovi volji. Ko pa se je to zgodilo, potem te ne poznajo več! Navdušen govornik politik, katerega srce hoče celo vsplamteti od kmečke ljubezni na kakem političnem zborovanju, bo z mirno dušo že drugi dan gulil ravno iste kmete in jih preganjal iz posestva, naračunal bo svojemu narodnemu bratecu trikrat več tožbenih stroškov, kakor je potrebno, seveda vse v čast majke Slave! Politični nasprotnik, nemški dohtar mu stokrat prej prizanese, kakor pa slovenski njegov „narodni bratec“. Gospod iz farovža se ti bode laskavo klanjal pri kaki volitvi, podal ti nežno svojo blagoslovljeno roko, zagotavljal te svoje ljubezni, a poslal ti, ako ti je treba plačati za umrlim udom svoje družine pogreb, velikanski, dobro osoljen račun! Seveda brez plačila ne more moliti za tvoje rajnike, brez plačila jih ne more spremljati na zadnjem potu, njih, katerim je bil, kakor je trdil, tudi iskreni prijatelj, „prijatelj do groba“!

Kdo izmed kmetov še čuti v sebi poželenje, da bi dal svoj pošten kmečki hrbet za lestvo (lojtro), po kateri bi potem splezali taki ljudje na zaželjene prestole, bodisi v občini, v deželnem ali državnem zboru?

Več sto let je gospodovala duhovščina kmetu, dobro nam je znano, kako se je kmetom tedaj godilo, več desetletij gospoduje farško dohtarsko prvaštvo ubogemu ljudstvu in vsakdor vidi, kako slabo se godi kmetom.

Goljufano ljudstvo, kako dolgo še bode trpela tvoja sužnost?

Kaj, ali nimaš nobenega prijatelja?

Pač, imaš prijatelja in deloma si ga že tudi spoznalo!

Par neustrašenih mož se je sebralo pred par leti v Ptuj, ustanovil se je list in dalo se mu je ime „Štajerc“. Ta je tvoj prijatelj, ker je največji sovražnik tvojih dohtarsko farških pijavk! Ako „Štajerc“ ne bi bil prijatelj kmečki, potem ga ne bi preganjali s vsemi močmi kutarji, ne, nikdar ne, nebi ga zmerjali njih dohtarski bratci. Ker pa je začel „Štajerc“ podkapati njihovo vladanje, ker brez strahu razkrinka pred ljudstvom vsako njihovo lumparijo, radi tega se ne sramujejo nobednega sredstva v porabi proti njemu. Saj vidi vsak izmed vas, kaj počenjajo z našim listom. Da, ako se nebi bali ti gospodje tega lista, potem ne bi rogovilili toliko proti njemu! In kdo ga črti najbolj? Tisti, ki so črtili in črtijo najbolj velikega cesarja Jožefa II. tisti, ki komaj in komaj prikrivajo sovraštvo napram temu svitemu udu naše svitle cesarske hiše! Slika cesarja Jožefa II. na prvem mestu našega lista, ta jih bode v oči, a v srca pa jih bode vedno in vedno prizadevanja „Štajerca“, delovati v duhu tega cesarja, v duhu tega velikega ljubitelja kmečkega stanu. Cesar Jožef II. se kot Nemec ni zmenil za to, je li kmet nemške ali slovanske narodnosti, ne, on mu je pomagal, farško dohtarska druhal pa vedno kriči „živel slovenski kmet,“ potem pa guli tega kmeta, vse seveda v proslavo majke Slave! „Štajerc“ nikdar in nikdar ni hotel ponemčiti slovenskega ljudstva, da pa podbija s vsemi močmi sovraštvo med Nemci in Slovenci, da jim vedno in vedno povdarja, naj bi živeli kot sosedi med seboj v miru, s tem spodbija le najhujše orožje dohtarjev in farjev, mednarodno hujskarijo, s katero se največkrat posreči tem poštenjakom goljufati svoje ljudstvo, da je spravijo zopet pod svojo oblast. Mednarodna hujskarija je neumnost, povzročena od kmečkih pijavk in kaj te hvalijo in povzdigujejo, to gotovo ni kmetu, temveč njim v korist.

Drago ljudstvo, prizadevali smo si, kakor povedano, vedno delovati v smislu velikega cesarja in kmečkega ljubitelja, kojega podoba kinči prvo stran našega lista in prizadevali si bodemo vedno širiti duh tega svitlega uda, svitle naše cesarske hiše med našimi kmeti! Ti pa ubogo ljudstvo, ki te vodijo za nos in goljufavajo že tako dolgo tvoji lastni sinovi, ti nam moraš pomagati! Kmet, okleni se našega lista, širi ga, skrbi za nove naročnike, ker še le tedaj, ko bode vel duh velikega cesarja Jožefa drugega tam zunaj v zadnji vasi, še le tedaj bodejo nehale vse prvaško farške goljufije, a teptani, ogoljufani kmet bo srečen, kar je bila iskrena želja neumrljivega moža velikana iz svitle habsburške cesarske hiše!

Kmetje, volilci, somišljeniki!

Razposlali smo spodaj ponatisnjeni poziv, ki smo ga dobili od avstrijskega društva za varstvo gospodarstvenih in gozdarskih zadev. Može, ki so dobili od nas ta poziv prosimo, da nabirajo podpise prav pridno. Vas kmetje, volilci in somišljeniki pa prosimo, da pozive podpišete vsi, katerim pridejo v roke in to

v vaš lasten korist in v korist vsega avstrijskega kmetijstva! Poziv se glasi:

Visoka poslanska zbornica!

Že delj časa skoraj popolnoma miruje vsako gospodarstveno delo v naši poslanski zbornici in to je zamudba, ki se bode v ljudskem gospodarstvenem oziru jako maščevala. Vsled te zamudbe bode trpelo kmetijstvo, trpelo bode gozdarstvo v enaki meri, kakor naša industrija in naše obrtnijstvo.

Važne naredbe, važne predloge postav, ki so neobhodno potrebne za varstvo našega kmetijstva, posebno, ker je bilo po različnih uimah v zadnjem letu poškodovanih tisočero in tisočero posestnikov, čakajo, da bi se o njih v visoki zbornici posvetovalo in sklepalo.

Vendar enkrat se mora nekaj določiti glede mitninsko in trgovsko političnih vprašanj, katere so naravnost odločilne za obstanek kmetijstva, določiti se mora nekaj glede mitninskega tarifa, glede pobote z Ogrji, glede odpovedi trgovske pogodbe s Srbijo, glede novih trgovskih pogodb. Ravno tako je silno potrebno, da se postavijo na dnevni red predlogi glede prepovedi izdelovanja umetnega vina, glede nepoštenega tekmovanja in poganjanja, potrebno je, da se povzdigne pridelovanje domačega lana, da se odstranijo slabe naredbe našega kartela itd.

Stotisoč in zopet stotisoč kmetov, katerim se jako slabo godi, kateri nimajo krme, da bi krmili svojo živino in jo toraj morajo po nizkih cenah prodati, pričakuje željno državne pomoči.

Radi tega prosimo ponižno visoko poslansko zbornico, naj postavi vsaj začasno nacionalna in politična vprašanja v ozadje in naj se loti brez odlaganja gospodarstvenega dela, tako, da se še bode v zadnji uri rešilo, kar se še da rešiti.

* * *
Dostaviti je pozivu dotični kraj in vposlati je poziv vsaj do 1. februarja na uredništvo „Štajerca.“ Vse druge dežele so poslale že enake pozive na zbornico, toraj ne smejo zaostati za njimi tudi naši kmetje, ker je ta reč velikanske važnosti za kmetijstvo.

Deželni zbor štajerski.

V začetku zadnjih sej deželnega zbora štajerskega se je predlagala regulacija Drave v občinah Mala ves, Gajovci, Formin itd. v ptujskem okraju. Predlog se je sprejel. Na predlog nekega nemškega poslanca se je ustanovilo več nagrad (355) za kmečke posele, kateri služijo delj časa pri enem gospodarju. V ta namen se je določilo 10 tisoč kron.

Dne 9. t. m. se je začelo debatirati o deželnem proračunu in sicer se je začelo nadaljevati ravno tam, kjer se je moralo prenehati vsled obstrukcije slovenskih deželnih poslancev dne 10. novembra p. l. Sedaj se še je prav jasno videlo, kaka velikanska komedija je bila obstrukcija slovenskih deželnih poslancev. Čeprav se je zaključilo, kakor je zmagonosno poročal, „Gospodar“ nasprotno zborovanje v Mariboru

z besedami „Živela slovenska obstrukcija v deželnem zboru“, čeprav se je hvalisal Gospodar, da so dobili slovenski deželni poslanci neštete izjave iz ljudskih krogov, ki so baje odobraval njih počenjanje, vendar slovenski poslanci ne obstruirajo. Kje so te izjave sedaj? Zakaj jih niso predložili slovenski poslanci deželni zbornici? Zakaj ne obstruirajo sedaj več, ko pa se vendar nadaljuje ravno isto debatiranje o ravno istem deželnem proračunu, zavoljo katerega so pričeli ti poštenjaki svojo obstrukcijo? Še niti izjave ti gospodje niso deželnemu zboru podali, zakaj so kar na enkrat nehali z obstrukcijo.

Prva točka proračuna se je bila zgradbacest in železnic. Potem se je razpravljalo o regulaciji rek in potokov. Po daljših debatah se je dovolilo povikšanje dotičnih postavk. 10. januarja so se dovolili različnim zavodom, posebno učnim, prispevki. Tako: Dijaškemu domu v Mariboru, tamošnji dijaški kuhinji, dijaški kuhinji v Ptujju, deželnemu ženskemu učiteljišču v Mariboru, različnim meščanskim šolam, kmetijski šoli v Grotenhofu, sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Za ljudske šole je dovoljenih več kakor 4 milijone 3 sto tisoč kron. Ko se je predlagalo od nekega socialnodemokratskega poslanca naj se črtajo prispevki klerikalnih zavodov, se je kmečki poslanec župnik Žičkar takoj navdušeno zavzel za nune!

Dne 11. januarja se je uvedel novi davek za vodne sile in mlinarje. Na to se je razpravljalo o pokritju deželnih potrebščin. Primajnkla je nad 2 milijona 5 stotisoč kron. Pri glasovanju so se sprejeli vsi predlogi finančnega odseka. Predlog glede ustanovitve enoletne kmetijske šole na Spodnjem Štajerskem s slovenskim učnim jezikom se je vzel na znanje.

Dne 12. t. m. je poročal poslanec pl. Melnhof, da prosi okrajno sodišče v Ljubljani naj izroči deželni zbor poslanca Orniga, da se zamore vršiti proti temu poslancu sodna obravnava radi razžalenja časti. Poslanec Melnhof na to predlaga, da zbornica Orniga ne bi izročila. Poslanec Ornig na to zbornici razloži celo zadevo in prosi sam, zbornica ga naj izroči. Ornig se je namreč napadel od krajskih listov na naravnost nesramni način. Na to je vložil tožbo proti urednikom teh listov, med temi tudi proti dr. Tavčarju, krajskemu poslancu. Vsled ene teh tožb se je vršilo tudi hišno preiskovanje pri ptujskem odvetniku, znamenem političnem hujskaču, dohtorju Brumenu. Brumen je na to vložil proti Ornigu tožbo radi razžalenja časti. Radovedni smo, ali bode poslanec dr. Tavčar tudi toliko dostojen, da bode prosil svojo zbornico za svojo izročitev. Zbornica je želji Ornigovi ustregla. Na to se dovoli na predlog nemškega poslanca Reitterja 22 tisoč 562 kron za upravo novega šolskega in kletarskega poslopja vinorejske šole v Mariboru. Pri prihodnji točki, ki se je tudi sprejela (zgraditva novega poslopja za učiteljišče v Gracu) je kmečki poslanec Robič prav navdušeno zagovarjal ravnatelja Šreinerja mariborškega učiteljišča, nadalje je trdil, da je pomanjkanju učiteljstva na Štajerskem kriv samo zakon glede učiteljskih plač. Na to je predlagal zopet kmečki po-